

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan öljysuojarahastosta annetussa laissa säädetty öljysuojamaksu korotettavaksi nykyisestä yhdestä markasta kahteen markkaan jokaiselta täydeltä tonnilta.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja muutoksen syyt

Öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:n (840/83) mukaan öljysuojarahastoon peritään maahan- tuodusta ja Suomen kautta kuljetettavasta öljystä öljysuojamaksua yksi markka jokaiselta täydeltä tonnilta. Ennen edellä mainittua 1 päivänä tam- mikuuta 1984 voimaan tullutta öljysuojarahasto- ta annetun lain 2 §:n muutosta öljysuojamaksua oli viimeksi korotettu vuonna 1982, jolloin mak- su korotettiin 15 pennistä 20 penniin jokaiselta täydeltä tonnilta. Tätä ennen se oli pysynyt muuttumattomana vuodesta 1974 lähtien, jonka jälkeen öljyn hinta on moninkertaistunut ja yle- nen kustannustaso noussut voimakkaasti.

Öljysuojarahaston sijoittamattomat varat olivat elokuun lopussa 1984 noin 4,5 miljoonaa mark- kaa. Öljysuojamaksuja oli siihen mennessä kerty- nyt vuoden alusta noin 5,5 miljoonaa markkaa. Kuluvan vuoden alusta voimaan tulleen öljysuo- jamaksun korotuksen jälkeen arvioitiin maksua kannettavan noin 10—12 miljoonaa markkaa vuodessa edellyttäen, että öljytuotteiden tuonti ja kauttakululiikenteessä kuljetettavan öljyn määrä pysyvät suunnilleen ennallaan.

Öljyvahinkolautakunnassa oli huhtikuun lo- pussa 1984 vireillä korvaushakemuksia yhteensä noin 19 miljoonan markan edestä. Tähän sum- maan eivät sisälly kahden suuren öljyvahingon

(Antonio Gramsci vuonna 1979 ja Lloyd Bagé vuonna 1980) yhteensä noin 24 miljoonan mar- kan korvausvaatimukset, koska mainittujen öljy- vahinkojen korvauskysymyksiä käsitellään myös muualla kuin öljysuojarahastossa. Lisäksi elo- syyskuun vaihteessa 1984 sattuneen m/s Eiran karilleajosta aiheutuneen öljyvahingon kustan- nukset on arvioitu useiksi miljooniksi markoiksi, joista ainakin osa tulee maksettavaksi öljysuojara- hastosta. Edelleen voidaan arvioida, että alusöljy- vahinkojen torjuntasuunnitelmiin perustuvan kuntien venekaluston hankintaan tarvitaan, kun jo olemassa oleva venekalusto on huomioitu, noin 30 miljoonaa markkaa veneiden nykyisten hintojen mukaan laskettuna. Torjuntasuunnitel- mien mukaisen kaluston hankintakustannuksiin kunnilla on oikeus saada korvaus valtion varoista.

Öljysuojarahastosta annetun lain (379/74) 4 §:ssä todetaan, että mikäli öljysuojarahaston varat eivät riitä rahastosta maksettavien korvausten suorittamiseen, voidaan tarvittavat varat tulo- ja menoarviossa siirtää öljysuojarahaston käyttöön. Valtioneuvosto on kuitenkin 13 päivänä marras- kuuta 1980 Kotkan kaupungille annetussa peri- aatepäätöksessä ennaltaehkäisevien öljyn vastaan- ottolaitteiden rakentamiskustannusten korvaami- sesta edellyttänyt muun muassa, että on selvitet- tävä, kuinka öljysuojarahaston korvausvelvoittei- den suorittaminen voidaan vastaisuudessa turvata ilman siirtoja tulo- ja menoarviosta rahastoon.

Samoin Rauman kaupungin korvausanomuksen yhteydessä valtioneuvoston raha-asiaivaliokunta on liittännyt lausuntoonsa kannanoton, jonka mukaisesti olisi lähdeittävä siitä, ettei ennakoitavissa olevista menoista aiheudu siirtoa tulo- ja menoarviosta öljysuojarahastoon eikä tarvetta rahoittaa hankkeita suoraan valtion tulo- ja menoarviosta.

2. Ehdotetut muutokset

Tällä hetkellä perittävä öljysuojamaksu on osoittautunut vieläkin liian pieneksi, jotta sen tuottamalla kertymällä voitaisiin kohtuullisessa ajassa suorittaa rahastosta maksettaviksi edellytetyt korvaukset. Tämän vuoksi ehdotetaan öljysuojamaksun korottamista nykyisestä yhdestä markasta kahteen markkaan jokaiselta täydeltä tonnilta. Maksun korotus edellyttää asianmukaisista muutosta öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:ään. Ympäristöministeriössä valmistellaan parhaillaan muitakin muutoksia öljysuojarahastosta annettuun lakiin samoin kuin öljyvahinkojen torjuntatehtävien järjestämistä koskevaan lainsäädäntöön. Näitä koskevat hallituksen esitykset on tarkoitus antaa eduskunnalle vuoden 1984 aikana.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Jos öljysuojamaksun alaisten öljytuotteiden tuonti ja kauttakululiikenteessä kuljetettavan öljyn määrä pysyvät suunnilleen ennallaan, öljysuojamaksua arvioidaan kannettavan korotuksen jälkeen noin 20 miljoonaa markkaa vuodessa. Öljysuojamaksun vaikutusta öljytuotteiden hintaan voidaan ehdotetun korotuksen jälkeenkin pitää vähäisenä. Maahantuodusta öljykilosta jouduttaisiin öljysuojamaksua maksamaan 0,2 penniä, mikä merkitsisi esimerkiksi moottoribensiinin hintaan alle 0,04 prosentin korotustarvetta. Lisäksi on otettava huomioon, että öljysuojarahastosta annetun lain 3 §:n mukaan öljysuojamaksun periminen lopetetaan sitä seuraavan kalenterikuukauden lopussa, jona öljysuojarahaston pääoma on noussut kymmeneen miljoonaan markkaan.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivästä tammikuuta 1985.

Edellä olevan perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan öljysuojarahastosta 24 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (379/74) 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 11 päivänä marraskuuta 1983 annetussa laissa (840/83), näin kuuluvaksi:

2 §

Öljysuojarahastoon peritään maahantuodusta ja Suomen kautta kuljetetusta öljystä öljysuojamaksua kaksi markkaa jokaiselta täydeltä tonnilta. Öljyllä tarkoitetaan tässä laissa tullitariffin nimikkeisiin 27.07, 27.09 ja 27.10 kuuluvia nestemäisiä tuotteita.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198

Helsingissä 5 päivänä lokakuuta 1984

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Ympäristöministeri *Matti Abde*

Laki

öljysuojarahastosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan öljysuojarahastosta 24 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (379/74) 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on 11 päivänä marraskuuta 1983 annetussa laissa (840/83), näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

2 §

Öljysuojarahastoon peritään maahantuodusta ja Suomen kautta kuljetettavasta öljystä öljysuojamaksua *yksi markkaa* jokaiselta täydeltä tonnilta. Öljyllä tarkoitetaan tässä laissa tullitariffin nimikkeisiin 27.07, 27.09 ja 27.10 kuuluvia nestemäisiä tuotteita.

Ehdotus

2 §

Öljysuojarahastoon peritään maahantuodusta ja Suomen kautta kuljetetusta öljystä öljysuojamaksua *kaksi markkaa* jokaiselta täydeltä tonnilta. Öljyllä tarkoitetaan tässä laissa tullitariffin nimikkeisiin 27.07, 27.09 ja 27.10 kuuluvia nestemäisiä tuotteita.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 198 _____